

NOTES EXPLICATIVES PER ALS ESTATUTS D'UNA COOPERATIVA AGRÀRIA

(1) Cal posar el nom de la cooperativa. Per exemple "Ramaders del Barcelonès, Societat Cooperativa Catalana Limitada" o bé "Ramaders del Barcelonès, s.c.c.l." o "Ramaders del Barcelonès, SCCL". Si es vol usar un anagrama o abreviació ha de constar com a part del nom de la societat, és a dir, abans de l'abreviació s. c. c. l. o SCCL i, per tant, ha de constar així a la sol·licitud de certificació de denominació social al Registre Central de Cooperatives de Catalunya.

(2) Cal assenyalar la classe de serveis, operacions o activitats que la cooperativa realitzarà a fi de facilitar l'activitat econòmica dels seus socis, d'acord amb l'article 93 de la Llei de cooperatives catalana.

(3) Cal indicar "indefinit" o "limitat" (en aquest cas s'ha de fixar un espai de temps concret, passat el qual s'ha de dissoldre i liquidar la cooperativa).

(4) Es pot fixar una data determinada per començar les activitats, amb la qual cosa el pagament de l'impost sobre activitats econòmiques, etc. quedarà ajornat fins a aquell dia. Tot això, independentment de la personalitat jurídica de la cooperativa que s'adquireix amb la inscripció en el registre de cooperatives competent.

(5) S'ha d'indicar la comarca, el municipi, el carrer, el número i el districte postal.

(6) Cal establir l'àmbit territorial de la comunitat autònoma catalana on es realitzarà principalment l'activitat cooperativitzada ja que aquesta dada, juntament amb el domicili a Catalunya, constitueix el punt de connexió per establir la subjecció de la cooperativa a la legislació cooperativa catalana.

(7) Es podrien regular tal com es recull a l'article 27 de la Llei de cooperatives de Catalunya altres classes de persones sòcies com, per exemple, la figura del soci de treball, el soci excedent i la figura del soci col·laborador que, en aquest model d'estatuts, s'han recollit com a articles facultatius al final.

(8) No és una llista tancada.

(9) Els articles 322 i 323 de l'actual Codi civil estableixen el següent: "El major d'edat és capaç per a tots els actes de la vida civil, excepte les excepcions establertes en casos especials per aquest Codi."; "L'emancipació habilita el menor per regir la seva persona i llurs béns com si fos major; però fins que arribi a la majoria d'edat no podrà l'emancipat prendre diner en préstec, gravar o alienar béns immobles i establiments mercantils o industrials o objectes d'extraordinari valor sense consentiment de llurs pares i, en cas de manca d'ambdós, sense el del seu tutor."

(10) No és una llista tancada. Es podria incloure altres obligacions en funció de les característiques de la cooperativa i distingir en funció de les diferents classes de persones sòcies tal com recull l'article 27 de la Llei de cooperatives de Catalunya.

(11) Els estatuts han d'assenyalar els mòduls o les maneres de participació dels socis en els serveis que ofereix la cooperativa. En el cas de cooperatives agràries que facin explotació comunitària d'una terra i aprofitament de bestiar, terres i immobles susceptibles d'explotació agrària, s'han d'especificar els mòduls de participació dels

socis que prestin llurs drets d'ús i aprofitament de bestiar, de terres i d'immobles susceptibles d'explotació agrària i dels que, essent cedents de drets sobre béns o no essent-ne, hi presten el treball, els quals tenen la condició de socis de treball.

(12) No és una llista tancada. Es poden incloure altres drets en funció de les característiques de la cooperativa i distingir en funció de les diferents classes de persones sòcies tal com recull l'article 27 de la Llei de cooperatives de Catalunya.

(13) A l'hora de regular la responsabilitat davant de tercers, es pot optar entre un sistema de responsabilitat limitada (a les aportacions al capital social subscrites) i una responsabilitat il·limitada (el soci respon no només per l'import de l'aportació social subscrita sinó que respon amb tot el seu patrimoni per la part que li correspongui dels deutes socials; aleshores l'abreviació a què es refereix la nota 1 seria "SCC II·ltda.").

(14) La responsabilitat pot tenir el caràcter de mancomunada simple (els creditors han de reclamar a cada soci la part proporcional que els correspon en el compliment de l'obligació) o el caràcter de solidària (els creditors poden reclamar a qualsevol dels socis el compliment de la totalitat de l'obligació).

(15) Es podria regular als estatuts que, en cas de baixa, les persones sòcies respondran durant un termini determinat d'anys (mai superior a 5 anys) de les inversions realitzades i no amortitzades, en proporció a la seva activitat cooperativitzada. En aquest cas els estatuts han d'establir el mètode per a la quantificació i determinació d'aquesta responsabilitat.

(16) El termini màxim per al preavís és de 9 mesos.

(17) Es pot establir als estatuts un període màxim de permanència a la cooperativa amb el límit màxim de 5 anys. Si escau, caldria recollir el temps mínim de permanència a la cooperativa dels socis en la seva condició de cedents de l'ús i aprofitament de béns, que s'ha d'adequar als terminis màxims fixats per la legislació civil sobre contractes d'explotació agrària, i les normes de transmissions d'aquests béns per a qui n'és titular.

També es pot indicar en els estatuts que els socis només podran donar-se de baixa al final de l'exercici econòmic.

(18) Es podrien establir, entre d'altres, els supòsits següents:

En cas de disconformitat amb l'acord de l'Assemblea General decidint la fusió, escissió o transformació de la cooperativa; si s'adopten acords que augmentin les aportacions obligatòries de les persones sòcies; en cas de malaltia o accident que impedeixi la prestació de treball en el cas de socis de treball; el trasllat de la família a un altre municipi; el compliment del termini de preavís que s'estableixi, si escau, a l'article corresponent dels estatuts; etc.

(19) I, si es regula en els estatuts, davant el Comitè de Recursos.

(20) La conciliació davant el Consell Superior de la Cooperació, com a tràmit previ al recurs davant la jurisdicció, és opcional.

(21) Per poder aplicar una deducció en el reemborsament de les aportacions pel cas de baixa no justificada o expulsió cal concretar als estatuts el percentatge màxim que es podrà deduir.

(22) La Llei permet establir amb llibertat el que es considerarà faltes molt greus; a títol orientatiu es poden indicar les següents:

1. L'ús del patrimoni social per part d'un soci per a negocis particulars.
2. L'incompliment d'obligacions socials que suposin un greu perjudici a la cooperativa.
3. La realització d'actuacions nocives per a la cooperativa.
4. Les absències injustificades de forma reiterada d'un membre del Consell Rector a les reunions degudament convocades.
5. L'incompliment reiterat de les obligacions econòmiques.
6. La falsificació de documents, firmes, segells o anàlegs.

(23) La Llei permet establir amb llibertat el que es considerarà faltes greus; a títol orientatiu es poden indicar les següents:

1. La no-assistència injustificada a les assemblees generals degudament convocades, quan es produeixi, com a mínim, en la meitat de les celebrades en dos exercicis econòmics seguits.
2. La no-acceptació (o la dimissió) sense causa justificada a judici del Consell Rector o de l'Assemblea General, si escau, dels càrrecs o funcions per als quals el soci hagués estat escollit.
3. La violació de secrets sobre assumptes interns de la cooperativa susceptible de produir-li un perjudici.
4. L'incompliment de les obligacions econòmiques relatives al pagament de quotes periòdiques o d'aportacions a capital.
5. L'incompliment de preceptes estatutaris o el fet de realitzar una activitat o deixar de fer-la que suposin un perjudici a la cooperativa d'un caràcter greu.
6. La reiteració de faltes lleus per les quals el soci hagués estat sancionat en els tres anys anteriors.

(24) La Llei permet regular les faltes lleus en un reglament de règim intern.

(25) La Llei permet establir lliurement el que es considerarà com a faltes lleus; a títol orientatiu indiquem les següents:

1. La primera falta d'assistència no justificada a les sessions de l'Assemblea General convocades en deguda forma.
2. La falta de consideració o de respecte amb un altre soci o socis sense motiu.
3. La falta d'avís a la cooperativa del canvi de domicili dins del mes següent a haver-se produït el canvi.
4. L'incompliment dels acords presos vàlidament pels òrgans competents.
5. Les infraccions que es cometin per primera vegada contra aquests estatuts.

(26) Exemple: les faltes molt greus se sancionen amb el descompte total o parcial dels retorns cooperatius de l'any o, en el cas de socis de treball, amb el descompte en les bestretes laborals de 16 a 60 dies; amb la inhabilitació per exercir càrrecs en els òrgans socials durant 5 anys; o bé amb l'expulsió.

(27) Exemple: les faltes greus se sancionen amb la suspensió del dret a exercir càrrecs en els òrgans socials durant un any o, en el cas de socis de treball, amb el descompte en les bestretes laborals de 15 dies com a màxim.

(28) Exemple: les faltes lleus se sancionen amb una amonestació verbal o per escrit o, en el cas de socis de treball, amb un descompte en les bestretes laborals de 2 dies com a màxim.

En qualsevol dels tres exemples de sancions anteriors es poden fer les variacions que es vulgui. Per exemple, incloure multes per quantitats determinades, suspendre d'algun dret determinat sempre que no sigui contrari a la Llei o als estatuts, etc.

(29) Els estatuts socials poden establir el nomenament d'una persona instructora perquè col·labori amb el Consell Rector en la tramitació dels expedients sancionadors d'acord amb l'article 22 de la Llei de cooperatives de Catalunya.

(30) S'ha d'indicar la quantia en lletres.

(31) La quantia que correspongui a cada soci s'ha d'indicar en lletres. Es poden establir diferències segons els graus d'utilització dels serveis cooperatius a què es compromet cada persona sòcia. També s'han de diferenciar, si escau, les aportacions que es facin en la condició de cedent del gaudi de terres o en la de soci treballador o sòcia treballadora.

Si hi ha socis de treball, els estatuts socials poden establir que l'aportació obligatòria que aquests socis de treball hagin d'efectuar al capital social sigui diferent de l'exigida al soci que utilitza els serveis de la cooperativa. La forma d'indicar l'aportació corresponent al soci de treball es podria establir mitjançant uns mòduls d'equivalència, tenint en compte el major benefici obtingut pel soci que utilitza els serveis.

Cal especificar, si escau, l'aportació mínima obligatòria de les persones sòcies col·laboradores.

Poden fer-se aportacions en forma de béns o drets que seran valorats adequadament pel Consell Rector, sota la seva responsabilitat, amb l'informe previ d'un o de més experts independents. La valoració es pot impugnar davant l'Assemblea General.

(32) Cal assenyalar la quantitat en lletres. Tanmateix, la cooperativa ha de constituir-se amb un capital social mínim no inferior a 3.000 €. En tot cas, sigui quin sigui aquest capital social mínim, ha d'estar totalment subscrit i desemborsat.

(33) Els estatuts han d'establir els termes en què s'han de fer les transmissions de les aportacions entre els socis. Per exemple, es pot establir que hi ha d'haver una oferta prèvia de transmissió publicada al tauler d'anuncis del domicili social i que cal donar-ne compte de la mateixa al Consell Rector dins dels...dies següents a la transmissió.

(34) Com a mínim, és obligatori destinar al fons de reserva obligatori un 30% i al fons d'educació i promoció cooperativa, un 10%. Cal tenir en compte, tal com estableix l'article 66.1 c) de la Llei de cooperatives de Catalunya, que el 100 % dels excedents procedents de les plusvàlues obtingudes per l'alienació dels elements de l'immobilitzat

material o immaterial, segons l'article 64.2. f), s'han de destinar al fons de reserva obligatori.

(35) Pot destinar-se també al pagament de les quotes de la federació a la qual pertanyi, si escau, la cooperativa.

(36) Caldria recollir els criteris per a l'acreditació als socis dels retorns cooperatius en funció de la seva activitat cooperativitzada, tenint en compte, a aquest efecte, que és possible que hi hagi, si es fa explotació comunitària de la terra, socis cedents de l'ús i l'aprofitament de béns, i també de socis treballadors.

Hi ha diverses fórmules de distribució dels retorns. En qualsevol cas, però, si es destina més a repartir entre els socis, menys podrà capitalitzar l'empresa, la qual sobretot al començament haurà de fer un gran esforç d'inversió per esdevenir més competitiva.

(37) Aquests fons podran tenir caràcter repartible o no repartible. En el primer cas, els estatuts socials hauran d'establir els criteris d'individualització de les reserves d'aquests fons per a cada persona sòcia i els supòsits i requisits per al seu repartiment o imputació efectiva.

(38) Els estatuts han de preveure aquesta aplicació en concret o, si no és així, en funció de l'article 66. 3c) de la Llei de cooperatives de Catalunya, per acord de l'Assemblea General, han destinar-ho a l'actualització del valor de les aportacions al capital social dels socis o a l'increment dels fons de reserva, obligatoris o voluntaris, en la proporció que s'estimi convenient, respectant les limitacions que la normativa reguladora sobre actualització de balanços estableixi sobre la disponibilitat.

(39) D'acord amb l'article 66.5 de la Llei de cooperatives de Catalunya, es pot reconèixer als estatuts, o bé pot ser acordat per l'Assemblea General, el dret dels treballadors no socis a percebre una retribució amb caràcter anual, en funció dels resultats de l'exercici.

(40) Els estatuts han de fixar els criteris per a la compensació de les pèrdues. Segons l'article 67.1 de la Llei de cooperatives de Catalunya, serà vàlid imputar les pèrdues a un compte especial per amortitzar-les amb càrrec a futurs resultats positius, dins el termini màxim que permeti la Llei estatal 43/1995, del 27 de desembre, de l'impost sobre societats o la legislació tributària específica. Tanmateix, la cooperativa s'ha de regir per unes normes que s'han transcrit en aquest model i que recull l'article 67 de la Llei de cooperatives de Catalunya.

(41) Si la cooperativa té socis col·laboradors, pel que fa a aquest aspecte cal tenir en compte el que es regula en aquest model a l'article facultatiu i allò que preveu la Llei de cooperatives de Catalunya a l'article 27, apartat c, vuitè.

(42) Es pot fixar una altra data de tancament de l'exercici econòmic.

(43) També es poden regular en diferents articles altres qüestions econòmiques, com ara l'establiment de quotes d'ingrés i periòdiques, la seva quantia, les derrames per a despeses, si se n'estableixen, etc.

(44) En el cas que hi hagi socis de treball, cal establir als estatuts, o bé per reglament de règim intern, els elements de la vida laboral susceptibles de regulació que puguin incidir en la cooperativa. Per exemple: l'organització del treball; les hores de prestació; la jornada dels socis, que pot ser completa o parcial, malgrat que no es basa en cap contracte laboral perquè la relació és societària i no laboral; el descans setmanal; les

festes; les vacances; els permisos; la classificació professional; els criteris retributius, en especial les bestretes laborals; la mobilitat funcional i geogràfica; les excedències o qualsevol altra causa de suspensió o extinció de la relació de treball cooperatiu, i, en general, tota matèria directament vinculada amb els drets i les obligacions derivats de la prestació de treball per la persona sòcia de treball.

(45) També es pot recollir la possibilitat de fer-la per mitjans telemàtics o mitjançant un anunci a la premsa, a banda de l'obligatorietat de posar un anunci en el domicili social de la cooperativa. Tanmateix, pot ser aconsellable que, malgrat poder triar la forma de comunicació de la convocatòria als socis, els estatuts en determinin una que deixi constància que s'ha dut a terme.

(46) Segons l'article 30.2 de la Llei de cooperatives de Catalunya, als estatuts es pot establir un lloc diferent per fer les assemblees generals.

(47) Tanmateix, es pot establir la possibilitat del vot ponderat en funció de l'activitat cooperativitzada del soci o sòcia a la cooperativa, que en cap cas no pot ser superior a 5 vots socials.

(48) Quan el representant sigui cònjuge o parella de fet, ascendent o descendent de la persona representada, no serà necessari que el president de l'assemblea general admeti la representació si, a més d'aportar la representació escrita i expressa per a una sessió concreta, acredita aquesta condició familiar d'acord amb la normativa específica. Es podria recollir la manera com, si es considera pertinent, algun familiar afectat a l'explotació agrària del soci o sòcia en pugui exercir els drets a la cooperativa, fins i tot ser elegit per tenir-hi càrrecs socials.

(49) A part dels casos establerts a la llei per a l'adopció d'acords per majoria reforçada, els estatuts poden establir altres supòsits.

(50) Dins d'aquest apartat es poden incloure tots els assumptes que es vulguin tractar més a fons i, en conseqüència, es pot exigir una majoria reforçada de, com a mínim, dos terços dels vots socials assistents.

(51) Als estatuts es poden recollir de forma genèrica o detallada les facultats del president.

(52) La representació pot ser a títol individual o conjunt, amb l'especificació de les facultats que els corresponen.

(53) Els estatuts han de fixar la composició del Consell Rector, que no pot estar format per menys de 3 membres. En cooperatives l'activitat de les quals s'estén a diverses zones o es projecta sobre objectius, fases o seccions clarament diferenciats, els estatuts socials poden establir la possibilitat que la composició del Consell Rector reflecteixi aquesta diversitat.

(54) Els estatuts han d'establir el procediment electoral. Per exemple, presentació de candidatures, etc.

(55) Es poden establir altres càrrecs com, per exemple, els de vicepresident, tresorer o vocals.

(56) La distribució pot ser feta pel Consell Rector o per l'Assemblea General.

(57) La durada màxima dels càrrecs pot ser de 5 anys, excepte en cas de reelecció.

En el cas de cooperatives de 3 socis, un cop arribat el termini de vigència dels càrrecs establert als estatuts, s'ha de procedir bé a fer una reelecció o bé a fer una redistribució.

(58) Cal determinar l'òrgan social que n'ha de fixar la quantia. Tanmateix, els estatuts poden establir, o pot decidir-ho l'Assemblea, que l'exercici del càrrec doni dret a retribució en el cas que desenvolupin tasques de gestió directa.

(59) Cal indicar la freqüència de les reunions i el procediment de convocatòria.

(60) Es pot augmentar o reforçar aquest quòrum. Per exemple, es pot establir la concurrència necessària dels dos terços dels membres del Consell Rector.

(61) Cada membre del Consell Rector només en pot representar un altre.

(62) Es pot establir una majoria més reforçada per a l'adopció d'acords per part del Consell Rector (per exemple, majoria de dos terços dels membres presents o representats).

(63) També es pot recollir als estatuts les normes per a la delegació de facultats del Consell Rector en un dels seus membres o en una o més comissions delegades, d'acord amb la Llei de cooperatives de Catalunya; també es pot recollir que el vot de la persona titular de la presidència sigui diriment en cas d'empat en les votacions.

(64) Cal indicar el nombre d'interventors; el màxim és de 3. Els estatuts també poden preveure l'elecció de suplents, la qual, en aquest cas, s'ha de comunicar al registre de cooperatives competent perquè en faci la inscripció.

(65) Cal indicar el nombre d'anys; el màxim són 5 anys, excepte en cas de reelecció.

(66) Els estatuts poden establir que el càrrec d'interventor de comptes sigui retribuït (també ho podria acordar l'Assemblea General). En aquest cas, s'ha de fixar el sistema de retribució; tanmateix, serà rescabalat per les despeses que origini l'exercici de la seva funció.

(67) No és una enumeració tancada; es pot fer una regulació més extensa de les causes de dissolució. El procés comença amb la liquidació dels negocis socials pendents (deutes, crèdits) i acaba amb la divisió de l'haver social.

(68) S'ha de tenir en compte que, si els estatuts recullen un termini de durada de la societat (vegeu la nota 3), l'acabament o l'arribada d'aquest termini també és causa de dissolució de la cooperativa. Tanmateix, l'Assemblea General, abans que es compleixi el període de durada fixat als estatuts, pot adoptar l'acord de pròrroga i inscriure'l convenientment.

(69) La finalització de l'objecte social no significa necessàriament la dissolució de la cooperativa. Els socis poden canviar l'objecte social amb una modificació dels estatuts.

(70) L'acord ha de ser pres per l'Assemblea General amb una majoria de, com a mínim, dos terços dels vots dels socials assistents.

(71) Es pot recollir que fins a un 45% dels excedents anuals es puguin destinar a la distribució entre els socis col·laboradors, proporcionalment al capital que aquests socis hagin desemborsat. En aquest cas, també s'han de fer càrrec de les pèrdues de l'exercici en la mateixa proporció fins al límit de la seva aportació.

(72) No és una llista tancada.

(73) En aquest cas, caldrà establir mòduls d'equivalència als estatuts per assegurar-ne la participació equilibrada i equitativa en les obligacions i els drets socials, tant polítics com econòmics.